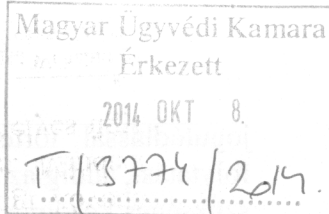

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Ügyszám: AJB-1680/2014

Dr. Bánáti János
elnök

Magyar Ügyvédi Kamara

Budapest
Szemere u. 8.
1054

Tisztelt Elnök Úr!

Tájékoztatni szeretném, hogy egy ügyvéd panasszal fordult hozzám, amiatt, hogy az adóhatóság annak ellenére nem utalja ki illetve vezeti át a jogelőd ügyvédi iroda adótülfizetését, hogy a Budapesti Ügyvédi Kamara végzése alapján az egyszemélyes ügyvédi irodának egyéni ügyvéd lett a jogutódja, amely azt feltételezné, hogy a jogelőd minden joga és kötelezettsége automatikusan a jogutódlás tényénél fogva a jogutódra száll át.

A vizsgálatom során megkerestem a Nemzeti Adó-és Vámhivatal elnökét és az igazságügyi minisztert, akiktől szakmai állásfoglalást kértem az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény (a továbbiakban: Üt.) érintett rendelkezéseivel a kapcsolatban.

Az Üt. két esetkört állapít meg az ügyvédi iroda megszűnésére: a jogutód nélküli megszűnést (Üt. 76. §) és a jogutódlással történő megszűnést (Üt. 77. §). Az Üt. 77. § (1) bekezdése szerint az iroda jogutódlással történő megszűnéséről különválás, kiválás (a továbbiakban: szétválás) esetén az iroda taggyűlése dönt, összeolvadás, beolvadás (a továbbiakban: egyesülés) esetén az érintett irodák taggyűlései döntenek. Különváláskor az iroda megszűnik, az iroda vagyona a létrejövő irodákra száll át; kiváláskor az irodából kivált tagok új irodát hoznak létre, vagy a kivált tag egyszemélyes irodát alapít az iroda vagyona egy részének felhasználásával, a kiválással érintett iroda az alapító okiratának módosítása mellett fennmarad. Beolvadás esetén az iroda megszűnik, vagyona az iroda tevékenységét folytató (átvevő) másik irodára száll; összeolvadás esetén az irodák megszűnnek, és vagyonuk a létrehozásra kerülő új irodára száll.

A NAV elnöke válaszlevelében kifejtette, hogy az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban: Art.) 1. § (2) bekezdésében rögzített alapelv értelmében az adóhatóság az Art.-nak, illetve más törvényeknek megfelelően gyakorolja jogait és teljesíti kötelezettségeit, amely alapján nem tekinthető jogutódlással történő megszűnésnek az az eset, amelyet jogszabály nem nevesít(ett) annak. Az elnök álláspontja szerint a hivatkozott rendelkezések nem nevesítik a beadványban foglalt esetet jogutódlással történő megszűnésnek. Véleménye szerint tehát kifejezett jogszabályi rendelkezés hiányában nem minősíthető jogutódlással történő megszűnésnek az egyszemélyes ügyvédi iroda megszűnése, még akkor sem, ha annak tagja az ügyvédi tevékenységet egyéni ügyvédként folytatta tovább, függetlenül attól, hogy esetleg valamely területi ügyvédi kamara adott esetben ilyen tartalmú végzést bocsát(ott) ki. A jogutód adózót terhelő (és megillető) adójogi következmények érvényesítéséhez ugyanis kifejezett jogszabályi rendelkezés szükséges. Mindaddig, amíg törvényi rendelkezés (adójogi szempontból is) nem minősíti az egyszemélyes ügyvédi iroda

jogutódlással történő megszűnése esetének a tevékenység egyéni ügyvédként történő folytatást, addig az egyszemélyes ügyvédi irodák megszűnését jogutód nélküli megszűnésként szükséges kezelnie az állami adóhatóságnak. Megítélése szerint az állami adóhatóság akkor is a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően köteles eljárni, ha adott esetben az adóhatóságnak a saját eljárására vonatkozó jogszabályi rendelkezések mellőzése céljából esetlegesen egy más hatósági eljárásban keletkezett végzést mutatnak be.

Egyetértek az igazságügyi miniszter álláspontjával, mely szerint az Üt. megfogalmazása alapján egyértelmű, hogy a jogutódlással való megszűnés eseteit azokra az esetkörökre korlátozza, amikor másik ügyvédi iroda jön létre vagy másik ügyvédi irodával egyesül az ügyvédi iroda. Jogutód tehát kizárólag másik ügyvédi iroda lehet. Ennélfogva az Üt. nem teszi lehetővé, hogy a megszűnő ügyvédi iroda, mint jogi személy jogutódja egyéni ügyvéd legyen, hiszen az egyéni ügyvéd nem jogi személy, nem ügyvédi iroda. A panaszbeli esetben tehát – mivel a jogutódlással történő megszűnés feltételei nem álltak fenn – az ügyvédi iroda megszűnésének kizárólag az Üt. 76. §-ában szabályozott esete valósulhatott meg és a jogutód nélküli megszűnés következhetett be. Erre figyelemmel az Üt. rendelkezései szerint a jogutódláshoz kapcsolódó jogkövetkezmények sem állhattak be: a jogelőd jogai és kötelezettségei, valamint vagyona nem szállhattak át a volt irodai tagra, a jelenlegi egyéni ügyvédre, ezért csak a jogutód nélküli megszűnés vagyoni jogi jogkövetkezményei alkalmazhatók.

Megítélésem szerint az ügyvédi iroda, mint jogi személy az adófolyószámláján fennállt túlfizetését még megszűnése előtt kérhette volna kiutalni.

Figyelemmel arra, hogy véleményem szerint az adóhatósági eljárás során alapvető joggal összefüggő visszasság nem merült fel, vizsgálatomat lezártam, ugyanakkor a jövőben, hasonló anomáliák elkerülése érdekében kérem tájékoztatassa a területi kamarákat a fenti problémáról.

Segítő együttműködésére a jövőben is számítok.

Budapest, 2014. szeptember 30.

Üdvözlettel:

Székely László

